

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
юридичного факультету

“ _____ ” _____ 2024 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні стратегії культурної політики та культурної дипломатії
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____ доктор філософії
(доктор філософії, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Юридичний	03 Гуманітарні науки	034 Культурологія	Культурологія

Робоча програма «Сучасні стратегії культурної політики та культурної дипломатії» для здобувачів вищої освіти (денна/заочна форми навчання) спеціальності 034 «Культурологія» освітньої програми Культурологія. – 23 с.

Розробник:

Карпіцький Миколай Миколайович, доктор філос. наук, професор кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2024 р.

Завідувач кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

_____
(підпис) О.В.Шаповалова
(ініціали і прізвище)

Схвалено методичною комісією:

Юридичного факультету

(назва навчально-наукового інституту/факультету)

Протокол № 2 від 25 вересня 2024 р.

Голова методичної комісії:

_____
(підпис) Г.А. Капліна
(ініціали і прізвище)

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні стратегії культурної політики та культурної дипломатії» складена відповідно до освітньої програми підготовки доктор філософії галузі знань 034 «Культурологія», формує інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності, програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Цілі вивчення курсу:

Впливовість так званого культурного чинника у суспільному житті взагалі та у (гео)політичних процесах продовжує зростати. Відтак, центром політичних інтересів та дипломатичних зусиль поступово стає саме культура. У силу того, що культурна політика та культурна дипломатія як предмети дослідження є досить складними взаємопов'язаними феноменами, їх осмислення вимагає особливого наукового підходу.

Що буде вивчатися: понятійний апарат теорії культурної політики, структура та механізми культурної політики, моделі культурної політики та її стратегій, стратегії, форми та інструменти культурної дипломатії; законодавство України в галузі освіти, культури, мистецтва, культурної спадщини й охорони пам'яток.

Передумови до початку вивчення:

Знання з філософії, культурології, історії культури, політології та соціології в обсязі бакалаврської, магістерської програми або рівня спеціаліст; вільне орієнтування у тенденціях сучасної, зокрема, художньої культури (за результатами засвоєння дисципліни «Сучасна світова культура») і наук про культуру (за результатами засвоєння дисципліни «Провідні напрями сучасного культурологічного знання») та володіння сучасними методами культурологічних досліджень (за результатами засвоєння дисципліни «Методологія загальногуманітарних та культурологічних досліджень») і навичками наукового спілкування і методів роботи з інформацією (за результатами засвоєння дисциплін «Іноземна мова наукового спілкування», «Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності»).

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати комплексні проблеми культури та культурології, професійної та дослідницько-інноваційної діяльності в галузі культурології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань фундаментальної та професійної культурологічної практики

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, здатність спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, адаптуватися в соціальному та професійному середовищі.

ЗК 8. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в культурології та дотичних до неї галузях.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 3. Здатність використовувати у професійній діяльності знання загальних засад культурної політики, нормативно-правових, законодавчих актів України в галузі культури, мистецтва, культурної спадщини.

ФК 9. Здатність розуміти, обґрунтовувати та сприяти вирішенню проблем та суперечностей сучасного культурного процесу, культури в добу Інтернет-технологій, постмодерністської та метамодерністської культурної ситуації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Знання законодавства України в галузі культури, мистецтва, культурної спадщини та охорони пам'яток.

ПРН 5. Визначати основні напрями та закономірності розвитку культурології та культурологічної освіти в контексті світових інтеграційних та глобалізаційних процесів.

ПРН 6. Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури та мистецтва, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	обов’язкова	
	Спеціальність: 034 «Культурологія» Освітня програма: Культурологія		
Змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: доктор філософії	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 120 год		2-й	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи здобувача - 6		1-й	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		- год.	
	Самостійна робота		
88 год.			
		Форма контролю: іспит	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Культура, соціальна сфера і політика

Сутність та зміст понять: «культура», «культурна традиція», «картина світу культури», «культурна творчість». «суспільство», «соціальне життя», «соціальна свідомість» і «політика». Культура у вимірі творчого життя особистості та у соціальному вимірі. Інституалізація культури у соціальному просторі. Культура та політичні ідеології.

Тема 2. Феномен культурної політики та її стратегій: проблеми визначення й особливості вивчення

Зміст поняття «культурна політика». Культурна політика як предмет наукового дослідження: соціологічні, політологічні, філософсько-антропологічні та культурологічні виміри. Основні характеристики культурної політики. Рівні культурної політики як реалії суспільного життя. Понятійний апарат теорії культурної політики. Суб'єкти й об'єкти культурної політики. Завдання культурної політики. Механізми та інструменти культурної політики. Роль держави в реалізації культурної політики. Проблема визначення поняття «стратегії культурної політики». Культурна політика у структурі культуротворчого процесу.

Тема 3. Моделі культурної політики та її стратегій

Проблема меж «вторгнення» політики в культуру; зміст політичного управління в області культури та основні напрямки впливу культури на суспільне і політичне життя. Теоретичні передумови формування культурної політики. Ідеологічне підґрунтя спрямованості стратегій культурної політики. Принципи соціокультурного проектування. Історичні та сучасні моделі культурної політики, засади їх типологій. Моделі культурної політики за принципом фінансування культурної сфери. Стратегії фінансування державою сфери культури. Культурна політика Європейського Союзу. Феномен і поняття регіональної культурної політики. Національні (державні) стратегії.

Тема 4. Культурна політика України та законодавча база її реалізації

Трансформації внутрішньої культурної політики України часів незалежності у галузі національних відносин та у соціальній сфері. Проблема пошуку/вибудови оптимальної моделі культурної політики для сучасної України. Проблема свободи особистості у сфері культури. Законодавство України у сфері культури, мистецтва, культурної спадщини й охорони пам'яток. Законодавство України в галузі освіти (середньої, вищої, післядипломної).

Тема 5. Стратегії культурної дипломатії та сучасна культурна дипломатія України

Причини та обставини змін у використанні культури в міжнародних відносинах та актуалізації культурної дипломатії України. Феномен креативних індустрій: ретроспектива, сучасний стан та перспективи впливу на розвиток економіки. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої культурної політики та міжкультурної комунікації. Історичні та сучасні технології «м'якої сили». Суб'єкти культурної дипломатії. Міжнародне культурне співробітництво. Провідні напрямки та форми культурної дипломатії країн ЄС. Участь Ради Європи у культурній дипломатії. Культурні інститути як провідники культурної політики. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах. Новітні стратегії культурної дипломатії, що виникли на базі цифрових технологій.

Тема 6. Культурна політика України в умовах війни

Культурна політика та етика протидії військовій агресії. Завдання культурної дипломатії під час війни. Актуалізація цінностей у політичному житті, на основі яких можлива співпраця у протидії військовій агресії проти України. Специфіка культурної дипломатії України щодо країн Заходу. Культурна дипломатія щодо колишніх колоніальних країн Півдня. Культурна дипломатія щодо країн Близького Сходу, Індії та Китаю. Роль релігійних меншин для розвитку порозуміння України з іншими країнами у період війни.

Тема 7. Культурна політика проти пропаганди й дезінформації

Протидія ідеології та пропаганді держави-агресора як найважливіше завдання культурної політики України під час війни. Культурні цінності проти пропагандистських наративів. Механізми впливу на масову свідомість. Рациональні та наукові методи, що дають змогу протидіяти пропаганді. Спотворення духовних цінностей у процес залучення релігійних організацій до поширення наративів країни-агресора та протидія їм на основі розуміння культурної передумови релігії.

Тема 8. Образ майбутнього і національна ідея України

Культурна політика та національна свідомість. Національна ідея та суб'єктність країни. Образ майбутнього України як спосіб мобілізації країни проти агресії та як інструмент культурної політики за допомогою України стає привабливим партнером на міжнародній арені.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усь ого	у тому числі				усь ого	у тому числі			
		л	п	ла б	с.р		л	п	лаб	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Культура, соціальна сфера і політика	15	2	2	-	11					
Тема 2. Феномен культурної політики та її стратегій: проблеми визначення й особливості вивчення	15	2	2	-	11					
Тема 3. Моделі культурної політики та її стратегій	15	2	2	-	11					
Тема 4. Культурна політика України та законодавча база її реалізації	15	2	2	-	11					
Тема 5. Стратегії культурної дипломатії та сучасна культурна дипломатія України	15	2	2	-	11					
Тема 6. Культурна політика України в умовах війни	15	2	2	-	11					
Тема 7. Культурна політика проти пропаганди й дезінформації	15	2	2	-	11					
Тема 8. Образ майбутнього і національна ідея України	15	2	2	-	11					
Разом	120	16	16	-	88					

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна

		ФН	ФН
1	Культура, соціальна сфера і політика	2	
2	Феномен культурної політики та її стратегій: проблеми визначення й особливості вивчення	2	
3	Моделі культурної політики та її стратегій	2	
4	Культурна політика України та законодавча база її реалізації	2	
5	Стратегії культурної дипломатії та сучасна культурна дипломатія України	2	
6	Культурна політика України в умовах війни	2	
7	Культурна політика проти пропаганди й дезінформації	2	
8	Образ майбутнього і національна ідея України	2	
	Разом	16	

Практичне заняття № 1

Тема 1. Культура, соціальна сфера і політика

1. Що є культура?

2. Культура у вимірі творчого життя та у соціальному вимірі.

3. Культура та політичні ідеології.

Рекомендована література:

Здіорук С. І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, О. М. Литвиненко, О. П. Розумна; за ред. С. І. Здіорука. – К. : НІСД, 2012. – 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-02/Kultura_Zdioruk-beb1d.pdf

Чукут С.А. Гуманітарна політика щодо розвитку культури. URL: https://ktru.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/Gumanitarna-politika_-Rozdil_Kulturna-politika.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М., Філь Ю. Культура і культурна ізоляція. <https://youtu.be/L1KKQptf9o>

Карпіцький М. Сутність культури. https://youtu.be/8sL_GWARrtI

Карпіцький М. Творчий та інституційний простір культури. <https://youtu.be/mXiNGwtzkz0>

Практичне заняття № 2

Тема 2. Феномен культурної політики та її стратегій: проблеми визначення й особливості вивчення

План заняття:

1. Сенс і мета культурної політики. Завдання культурної політики.

2. Культурна політика як предмет наукового дослідження.

3. Суб'єкти й об'єкти культурної політики

Рекомендована література:

Культурні маршрути Ради Європи. Практичний посібник. Київ, 2019.

URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/343/Posibnyk.pdf>

Овчаренко С. В. Гуманітарна та культурна політика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. В. Овчаренко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. – 152 с. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/ovcharenko.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М. Навіщо потрібна культурна політика? <https://youtu.be/JeChYzr73g>

Практичне заняття № 3

Тема 3. Моделі культурної політики та її стратегій

План заняття:

1. Політичне управління в області культури. Теоретичні передумови формування культурної політики.

2. Історичні та сучасні моделі культурної політики, засади їх типологій. Моделі культурної політики за принципом фінансування культурної сфери.

3. Феномен і поняття регіональної культурної політики. Національні стратегії.

Рекомендована література:

Культурні маршрути Ради Європи. Практичний посібник. Київ, 2019. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/343/Posibnyk.pdf>

Mulcahy, Kevin V. Cultural Policy: Definitions and Theoretical Approaches (Journal of Arts Management, Law, and Society; Winter 2006; DOI:10.3200/JAML.35.4.319-330) URL: https://www.academia.edu/38653995/Cultural_Policy_Definitions_and_Theoretical_Approaches

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Борділовська О. Республіка Індія: сучасна позиція і зовнішньополітичний курс. <https://youtu.be/eOniC0DqWbg>

Гундорова Т., Фаулер М. Постколоніалізм та міжкультурні зв'язки: реапропріація чи спільна культурна спадщина.. 2021. <https://youtu.be/qkML2WfWwec>

Практичне заняття № 4

Тема 4. Культурна політика України та законодавча база її реалізації

План заняття:

1. Трансформації внутрішньої культурної політики України часів незалежності.

2. Законодавство України у сфері культури й освіти.

Рекомендована література:

Закони України: «Про культуру», «Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини», «Про театри і театральну справу», «Про гастрольні заходи в Україні», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про кінематографію» та «Про державну підтримку кінематографії в Україні»; «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту». «Про фахову передвищу освіту». Закон України «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про музеї та музейну справу», «Про охорону

культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей», «Про Національний архівний фонд та архівні установи», «Про народні художні промисли», «Про інформацію»; Проект закону України «Про внесення змін до Закону України "Про бібліотеки і бібліотечну справу"», «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки культури, туризму та креативних індустрій». – Електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>

Директиви культурної політики України (розроблено 2015 р.) URL: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/1508_Dyrektyvy-kulturnoji-polityky.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Україна у Global Soft Power Index. <https://ui.org.ua/sectors/projects/ukraine-global-soft-power-index/>

Уокер В., Боровець І. Україна на мапі світу: міжнародна політика та культурні відносини. 2021. <https://youtu.be/CI8TOAvHPxs>

Сприйняття України за кордоном: аналітика. 2020. https://youtu.be/4j_bJCo-TRI

Практичне заняття № 5

Тема 5. Стратегії культурної дипломатії та сучасна культурна дипломатія України

План заняття:

1. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої культурної політики та міжкультурної комунікації.
2. Суб'єкти культурної дипломатії.
3. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах.
4. Новітні стратегії культурної дипломатії, що виникли на базі цифрових технологій.

Рекомендована література:

Здіорук С. І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, О. М. Литвиненко, О. П. Розумна; за ред. С. І. Здіорука. – К. : НІСД, 2012. – 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-02/Kultura_Zdioruk-beb1d.pdf

Овчаренко С. В. Гуманітарна та культурна політика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. В. Овчаренко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. – 152 с. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/ovcharenko.pdf>

Директиви культурної політики України (розроблено 2015 р.) URL: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/1508_Dyrektyvy-kulturnoji-polityky.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Калл Ніколас Дж. Можливості культурної дипломатії у вирішенні спільних глобальних викликів. 2021. <https://youtu.be/SiV7Edv7ucg>

Культурна дипломатія, імідж держави та національна безпека. 2020. <https://youtu.be/7zVCI9COneQ>

Зампієрі В., Островська-Люта О. Культурна дипломатія та міжкультурні зв'язки в часи криз, загроз та невизначеності.. 2020. <https://youtu.be/tOXAOk6RcJk>

Карпіцький М. Міжкультурний та міжрелігійний діалог.
<https://youtu.be/4xab0q6iQio>

Практичне заняття № 6

Тема 6. Культурна політика України в умовах війни

План заняття:

1. Культурна політика та етика протидії військовій агресії.
2. Завдання культурної дипломатії під час війни.
3. Роль релігійних меншин в культурній дипломатії України.

Рекомендована література:

Здіорук С. І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, О. М. Литвиненко, О. П. Розумна; за ред. С. І. Здіорука. – К. : НІСД, 2012. – 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-02/Kultura_Zdioruk-beb1d.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Цілик І., Лагумджія А. Роль культури та міжнародної співпраці у захисті прав людини в умовах конфліктів. 2021. <https://youtu.be/aoz8d70GpS>

Карпіцький М., Філь Ю. Погляд на війну і можливість діалогу з позиції І. Канта. <https://youtu.be/kt988wq60IM>

Карпіцький М. Вплив війни на погляди українських вайшнавів. <https://youtu.be/Biu7prAZHXE>

Практичне заняття № 7

Тема 7. Культурна політика проти пропаганди й дезінформації

План заняття:

1. Культурні цінності проти пропагандистських наративів.
2. Механізми впливу на масову свідомість.
3. Раціональні та наукові методи, що дають змогу протидіяти пропаганді.

Рекомендована література:

Здіорук С. І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, О. М. Литвиненко, О. П. Розумна; за ред. С. І. Здіорука. – К. : НІСД, 2012. – 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-02/Kultura_Zdioruk-beb1d.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Бек М., Боровець І. Культурна дипломатія та проблема дезінформації. 2021. <https://youtu.be/HwybXcG9C6A>

Карпіцький М. Критичне мислення і критерій істини/хибності. https://youtu.be/j_vEakDVufw

Карпіцький М., Філь Ю. Довільні узагальнення: умова пізнання або інструмент маніпуляції? <https://youtu.be/C8u5NjCcpqQ>

Карпіцький М. Критичне мислення і відповідальність у ситуації невизначеності. <https://youtu.be/akJLUrWecdQ>

Карпіцький М. Критичне мислення з позиції науки та філософії. <https://youtu.be/FC-N17fJ6Jk>

Карпіцький М. Культура як реалізація цінностей проти ідеології.
<https://youtu.be/fQIMhLyx418>

Практичне заняття № 8

Тема 8. Образ майбутнього і національна ідея України

План заняття:

1. Культурна політика, національна свідомість і національна ідея.
2. Образ майбутнього України.

Рекомендована література:

Концепція нової національної культурної політики України. URL:
https://kultura.org.ua/wp-content/uploads/FINALConcept_Road-Map_UA_Culture-Coding-EaP.pdf

Щур, Марія. Українська культура завойовує світ. Чи Україна забезпечить їй надійний тил? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/kultura-ukrajina-bezpeka-reformy/31074839.html>

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М., Філь Ю. Роздуми про національну свідомість.
https://youtu.be/6cZbH_PKNfo

Карпіцький М. Екзистенційний та ідеологічний вимір національної свідомості.
<https://youtu.be/gFYQKQzXC1w>

Карпіцький М. Критерії справжності української ідентичності. <https://youtu.be/-hJqdL7ZfIs>

Карпіцький М., Філь Ю. Дві умови перемоги: візія майбутнього і карма-йога.
https://youtu.be/FkO_ynK04yg

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура, соціальна сфера і політика	11
2	Феномен культурної політики та її стратегій: проблеми визначення й особливості вивчення	11
3	Моделі культурної політики та її стратегій	11
4	Культурна політика України та законодавча база її реалізації	11
5	Стратегії культурної дипломатії та сучасна культурна дипломатія України	11
6	Культурна політика України в умовах війни	11
7	Культурна політика проти пропаганди й дезінформації	11
8	Образ майбутнього і національна ідея України	11

	Разом	88
--	-------	----

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни (як приклад):

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять.
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
7. Індивідуальні консультації.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни застосовуються традиційні методи навчання:

- розповідь. Монологічна мовна дія, яка адресована здобувачам вищої освіти. Розповідь застосовують за необхідністю викласти навчальний матеріал системно, послідовно;
- пояснення. Словесне тлумачення проблем, понять, явищ, методів, слів, термінів тощо. Пояснення використовують переважно, коли викладач відчуває, що здобувачі вищої освіти чогось не зрозуміли. Пояснення часто супроводжується різними засобами унаочнення, спостереженням, дослідями. Успіх пояснення залежить від його доказовості, логічності, чіткості, образності мовлення;
- бесіда. Метод навчання, за якого викладач за допомогою запитань спонукає здобувачів вищої освіти до захисту особистої позиції відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу;
- навчальна дискусія. Метод навчання шляхом публічного обговорення важливої проблеми, який передбачає обмін думками між здобувачами вищої освіти й викладачами. Дискусія розвиває самостійне мислення, вміння відстоювати власні погляди, аналізувати й аргументувати твердження, критично оцінювати чужі і власні судження. Під час навчальної дискусії обговорюють наукові висновки, дані, що потребують підготовки за джерелами, які містять більше інформацію, ніж у підручнику. Дискусія спрямована не лише на засвоєння нових знань, а й на формування емоційно-асоціативного поля сприйняття знань;
- демонстрування. Метод, який передбачає показ матеріалів у динаміці (використання приладів, дослідів). Він ефективний, коли всі здобувачі вищої освіти мають змогу сприймати предмет або процес. Викладач зосереджує увагу на основному, допомагає виокремити істотні аспекти предмета, явища, супроводжуючи показ поясненням, розповіддю;
- доповідь. Метод навчання, який передбачає самостійну розповідь здобувача вищої освіти навколо певної теми. Доповідь повинен ставити або розв'язувати конкретне питання або проблему. Здобувач вищої освіти може робити доповідь під час занять, або на наукових заходах (конференції, круглі столи тощо). Завдяки цьому здобувачі вищої освіти більше запам'ятовуватимуть і будуть звикати до публічних виступів.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма контролю:

іспит.

Методи оцінювання:

- опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- індивідуальні завдання;
- також можуть зараховуватися результати участі в наукових заходах – доповіді, тези тощо.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю (див. табл. 5.1).

Таблиця 5.1 Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія» освітньої програми Культурологія.

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	8	8	7	7	7	7	40	100

T1, T2 ... T8 – теми навчальної дисципліни.

Результати навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями, що запроваджені в університеті за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою, що доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому занятті. Загальна оцінка визначається, як сума балів за всі виконані завдання.

Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності, наводиться у таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт) спеціальності 034 «Культурологія» освітньої програми Культурологія.

Результати навчання	Види робіт			
	Усна відповідь/ доповідь	Практичне завдання	Активні методи (вправи, дискусія)	Самостійна робота
ПРН 4. Знання законодавства України в галузі культури, мистецтва, культурної спадщини та охорони пам'яток.	+			+

Результати навчання	Види робіт			
	Усна відповідь/ доповідь	Практичне завдання	Активні методи (вправи, дискусія)	Самостійна робота
ПРН 5. Визначати основні напрями та закономірності розвитку культурології та культурологічної освіти в контексті світових інтеграційних та глобалізаційних процесів	+		+	+
ПРН 6. Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури та мистецтва, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій	+	+	+	+

Критерії оцінювання

Під час поточного контролю оцінювання проводиться шляхом усного опитування аспірантів на практичних заняттях, консультаціях, під час семестрового контролю - на іспиту або іспиті. Під час поточного контролю аспірант по кожній темі повинен показати знання термінології, розуміння філософських проблем, знання історико-філософських фактів, які необхідні для ілюстрації філософських проблем, що розглядаються в кожній темі. За знання теми на ознайомчому рівні й розумінні термінології аспірант отримує мінімальний бал, за розуміння проблеми й здатність вільно обговорювати способи її розв'язання аспірант отримує середній або високий бал, за вільне володіння матеріалом аспірант отримує найвищий бал. Отримані досягнення перераховуються у бали поточного контролю згідно із таблицею 5.1 після чого підсумовуються. Максимальна кількість балів за поточні контроли дорівнює 60. Якщо аспірант має власну позицію щодо культурологічних та політико-дипломатичних проблем, або якщо він на свій розсуд знайомився з додатковим матеріалом за темами навчальної програми, він отримує додаткові бали. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Засобами діагностики результатів навчання є стандартизовані тести підсумкового контролю за 100

бальною шкалою, яка приводиться до 40 бальної.

Таблиця 5.3 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспитавійна оцінка	Іспит
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ЗА ПОТРЕБОЮ)

Навчальна дисципліна передбачає використання програмного забезпечення: Office 365 (рік введення в експлуатацію – 2020 рік). Методичне забезпечення з використанням корпоративної платформи Teams і Moodle (Комп'ютер, мультимедійний проектор).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Закони України: «Про культуру», «Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини», «Про театри і театральну справу», «Про гастрольні заходи в Україні», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про кінематографію» та «Про державну підтримку кінематографії в Україні»; «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту». «Про фахову передвищу освіту». Закон України «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про музеї та музейну справу», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей», «Про Національний архівний фонд та архівні установи», «Про народні художні промисли», «Про інформацію»; Проект закону України «Про внесення змін до Закону України "Про бібліотеки і бібліотечну справу"», «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки культури, туризму та креативних індустрій». – Електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>

2. Здіорук С. І. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, О. М. Литвиненко, О. П. Розумна; за ред. С. І. Здіорука. – К. : НІСД, 2012. – 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-02/Kultura_Zdioruk-beb1d.pdf

3. Культурні маршрути Ради Європи. Практичний посібник. Київ, 2019. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/343/Posibnyk.pdf>

4. Овчаренко С. В. Гуманітарна та культурна політика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. В. Овчаренко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. – 152 с. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/ovcharenko.pdf>

5. Digitization and Digitalization – Where we come from (Marjo Mäenpää in conversation with Jaakko Suominen). URL: https://jcmcp.org/wp-content/uploads/2021/05/JCMCP_2021-1_editorial-conversation.pdf

6. Mulcahy, Kevin V. Cultural Policy: Definitions and Theoretical Approaches (Journal of Arts Management, Law, and Society; Winter 2006; DOI:10.3200/JAML.35.4.319-330) URL: https://www.academia.edu/38653995/Cultural_Policy_Definitions_and_Theoretical_Approaches

7. Nye, Joseph S. (2021): Soft power: the evolution of a concept, Journal of Political Power, DOI: 10.1080/2158379X.2021.1879572. URL: <https://www.softpowerclub.org/wp-content/uploads/2021/03/Nye-Soft-power-the-evolution-of-a-concept-1.pdf>

8. What are they doing, the cultural policy researchers? or The theoretical universe of cultural policy research (part 1). URL: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:886664/FULLTEXT01.pdf>

Допоміжна література

1. Ботанова, Катерина. Культурна політика останньої декади: як жити з постійно відкритим вікном можливостей. URL: https://lb.ua/culture/2019/12/23/445542_kulturna_politika_ostannoï.html
2. Валевський О.Л. культурна політика в Україні в умовах економічної та соціальної нестабільності URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/475/857>
3. Галина Луцишин, Анастасія Гончарук. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/nov/6654/lucishin.pdf>
4. Директиви культурної політики України (розроблено 2015 р.) URL: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/1508_Dyrektyvy-kulturnoji-polityky.pdf
5. Ковальчук Т. Роль і місце культурної політики Європейського Союзу у процесі європейського будівництва. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/772/>
6. Концепція нової національної культурної політики України. URL: https://kultura.org.ua/wp-content/uploads/FINALConcept_Road-Map_UA_Culture-Coding-EaP.pdf
7. Проектування культурних центрів: Посібник (перекладений за підтримки Програми ЄС-Східного Партнерства «Культура та креативність»). URL: <https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/handbook/Design%20Handbook%20ua.pdf>
8. Сербіна Н.Ф., Кучмій О.П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/1667/1578>
9. Чукут С.А. Гуманітарна політика щодо розвитку культури. URL: https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/02/Gumanitarna-politika_-Rozdil_Kulturna-politika.pdf
10. Щур, Марія. Українська культура завойовує світ. Чи Україна забезпечить їй надійний тил? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/kultura-ukrajina-bezpeka-reformy/31074839.html>
11. Adams & Arlene Goldbard: Community, Culture and Globalization (2002, 376 pages, free. New York: The Rockefeller Foundation Creativity & Culture Division). Reviewed by Ann Daly. URL: <https://www.giarts.org/article/don-adams-arlene-goldbard-community-culture-and-globalization>
12. Agenda 21 for Culture (Завдання на 21 століття для культури). URL: https://www.agenda21culture.net/sites/default/files/files/documents/multi/ag21c_uk.pdf
13. Gabrielle Angey-Sentuc and Jérémie Molho. A critical approach to soft power: Grasping contemporary Turkey's influence in the world. URL: <https://journals.openedition.org/ejts/5287>
14. Institute for Cultural Diplomacy. What is Cultural Diplomacy? What is Soft Power? (офіційний сайт Інституту культурної дипломатії, Берлін). URL:

https://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en_culturaldiplomacy ;
<https://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en>

Інформаційні ресурси в Інтернет

- <http://moodle2.snu.edu.ua/course/view.php?id=4709#section-0>
 Бек М., Боровець І. Культурна дипломатія та проблема дезінформації. 2021. <https://youtu.be/HwybXcG9C6A>
- Борділовська О. Республіка Індія: сучасна позиція і зовнішньо-політичний курс. <https://youtu.be/eOniC0DqWbg>
- Гундорова Т., Фаулер М. Постколоніалізм та міжкультурні зв'язки: реапропріація чи спільна культурна спадщина.. 2021. <https://youtu.be/qkML2WfWwec>
- Зампієрі В., Островська-Люта О. Культурна дипломатія та міжкультурні зв'язки в часи криз, загроз та невизначеності.. 2020. <https://youtu.be/tOXAOk6RcJk>
- Калл Ніколас Дж. Можливості культурної дипломатії у вирішенні спільних глобальних викликів. 2021. <https://youtu.be/SiV7Edv7ucg>
- Карпіцький М. Вплив війни на погляди українських вайшнавів. <https://youtu.be/Viu7prAZHXE>
- Карпіцький М. Екзистенційний та ідеологічний вимір національної свідомості. <https://youtu.be/gFYQKQzXC1w>
- Карпіцький М. Критерії справжності української ідентичності. <https://youtu.be/-hJqdL7Zfls>
- Карпіцький М. Критичне мислення з позиції науки та філософії. <https://youtu.be/FC-N17fJ6Jk>
- Карпіцький М. Критичне мислення і відповідальність у ситуації невизначеності. <https://youtu.be/akJLUrWecdQ>
- Карпіцький М. Критичне мислення і критерій істини/хибності. https://youtu.be/j_vEakDVufw
- Карпіцький М. Культура як реалізація цінностей проти ідеології. <https://youtu.be/fQIMhLyx418>
- Карпіцький М. Міжкультурний та міжрелігійний діалог. <https://youtu.be/4xab0q6iQio>
- Карпіцький М. Навіщо потрібна культурна політика? <https://youtu.be/JIeChYzr73g>
- Карпіцький М. Сутність культури. https://youtu.be/8sL_GWARrtI
- Карпіцький М. Творчий та інституційний простір культури. <https://youtu.be/mXiNGwtzkz0>
- Карпіцький М., Філь Ю. Дві умови перемоги: візія майбутнього і карма-йога. https://youtu.be/FkO_ynK04yg
- Карпіцький М., Філь Ю. Довільні узагальнення: умова пізнання або інструмент маніпуляції? <https://youtu.be/C8u5NjCcpqQ>
- Карпіцький М., Філь Ю. Культура і культурна ізоляція. <https://youtu.be/->

L1KKQptf9o

Карпіцький М., Філь Ю. Погляд на війну і можливість діалогу з позиції І. Канта. <https://youtu.be/kt988wq60IM>

Карпіцький М., Філь Ю. Роздуми про національну свідомість. https://youtu.be/6cZbH_PKHfo

Культурна дипломатія, імідж держави та національна безпека. 2020. <https://youtu.be/7zVCI9COneQ>

Сприйняття України за кордоном: аналітика. 2020. https://youtu.be/4j_bJCo-TRI

Україна у Global Soft Power Index. <https://ui.org.ua/sectors/projects/ukraine-global-soft-power-index/>

Уокер В., Боровець І. Україна на мапі світу: міжнародна політика та культурні відносини. 2021. <https://youtu.be/CI8TOAvHPxs>

Цілик І., Лагумджія А. Роль культури та міжнародної співпраці у захисті прав людини в умовах конфліктів. 2021. <https://youtu.be/aoz8d70GpS>

Методичне забезпечення

1. Силабус та робоча програма дисципліни «Сучасні стратегії культурної політики та культурної дипломатії».

2. Методичні рекомендації до самостійної роботи та індивідуальні завдання з курсу «Сучасні стратегії культурної політики та культурної дипломатії». Київ, СНУ ім. В. Даля, 2024.